

Toplum ve Sosyal Hizmet

ISSN: 2147-3374 / E-ISSN: 2602-280X

Nitel Araştırma Makalesi /Qualitative Research Article

Türkiye’de Gazete Haberlerinde Çocuk Cinsel İstismarı: 2016-2021 Dönemine İlişkin Haber Temelli Vaka Profili

Child Sexual Abuse in Turkish Newspaper Reports: A News-Based Case Profile for the 2016–2021 Period

Gülçin GÜVEN¹ Elif YILMAZ İLTER ², Fatma Merve ŞİMŞEK³

¹ Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü İstanbul, Türkiye, gulcinm@marmara.edu.tr
ORCID: 0000-0002-9638-025X

² Doç. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Karaman, Türkiye, elifyilmaz@kmu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-1364-6359

³ Dr. Öğr. Üyesi., İstanbul Kent Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Çocuk Gelişimi Programı, İstanbul, Türkiye, fmervesmsk@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4959-0702

Başvuru: 22.05.2025

Kabul: 05.06.2026

Atıf: Güven, G., Yılmaz İlder, E., & Şimşek, F. M. (2026). Türkiye’de Gazete Haberlerinde Çocuk Cinsel İstismarı: 2016-2021 Dönemine İlişkin Haber Temelli Vaka Profili. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 37(3), 903-927. DOI: 10.33417/tsh.1704592

ÖZ

Bu çalışma, Türkiye’de 2016–2021 yılları arasında Sabah gazetesi arşivinde yayımlanan 0–18 yaş çocuk cinsel istismarı haberlerinden hareketle haber temelli bir vaka profili çıkarmayı amaçlamıştır. Yönlendirilmiş içerik analizi kapsamında amaçlı örnekleme ile seçilen 564 haber, “Çocuk İstismarı Haber Fişi” ile kodlanmış; SPSS’te frekans ve yüzde dağılımları hesaplanmıştır. Haberler 2018 ve 2016 yıllarında yoğunlaşmıştır. Mağdurların büyük bölümü 13–18 yaş grubunda ve kız çocukları; faillerin çok büyük kısmı erkektir ve en sık 40–60 yaş aralığında raporlanmıştır. Failin mağdura tanıdık/komşu olması yaygındır; olayın gerçekleştiği yer en sık ev olarak belirtilmiştir. Süre, fail yaşı ve yakınlık gibi alanlarda “belirtilmemiş” oranlarının yüksekliği dikkat çekmektedir. Bulgular, haberleme pratiklerinde standart veri sunumu ve çocuk odaklı etik ilkelerin güçlendirilmesi gereğine işaret etmektedir.

Anahtar kelimeler: Çocuk cinsel istismarı, gazete haberleri, medya temsili, vaka profili

ABSTRACT

This study aimed to develop a news-based case profile of child sexual abuse reported in Turkey between 2016 and 2021. Using directed content analysis, 564 newspaper items retrieved from the Sabah archive were purposively selected and coded with a standardized “Child Abuse News Form”. The coded variables covered publication year, perpetrator and victim demographics, perpetrator–victim proximity, setting, duration and recurrence of abuse, source of disclosure, and information related to judicial proceedings. Descriptive analyses were conducted in SPSS, and frequencies and percentages were calculated for all variables. The findings revealed that media coverage was concentrated primarily in 2018 and 2016. Most victims were girls, predominantly aged 13–18, while perpetrators were overwhelmingly male and most frequently reported in the 40–60 age range. Perpetrators were commonly described as acquaintances/neighbors, and the home was the most frequently reported setting. High rates of “not specified” information (e.g., perpetrator age, proximity, duration) indicate substantial reporting gaps. These findings underscore the need for standardized, child rights-based reporting guidelines and stronger accountability mechanisms to improve the quality and accuracy of media coverage related to child sexual abuse.

Keywords: Child sexual abuse, newspaper news, media representation, news-based case profile

GİRİŞ

Uluslararası ve ulusal düzenlemeler, on sekiz yaşından küçük bireyleri ortak biçimde “çocuk” kategorisinde değerlendirmektedir. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme’nin 1’inci, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu’nun 3’üncü ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 6’ncı maddeleri, ergin kılinsalar dahi 18 yaşını doldurmamış kişileri çocuk statüsünde tanımlar. Çocukların fiziksel, zihinsel, duyuşsal ve sosyal gelişimlerini sağlıklı biçimde tamamlayabilmeleri; güven, sevgi ve şefkatin hâkim olduğu istikrarlı aile ortamlarında yaşamalarına bağlıdır (Herbst, 2024). Bu nedenle çocukluk dönemi, bireyin tüm yaşam seyrini biçimlendiren temel yetkinliklerin kazanıldığı; aynı zamanda travmatik deneyimlerin kalıcı olumsuz izler bırakma riskinin yüksek olduğu son derece hassas bir gelişim evresi olarak görülmektedir. Çocukluk döneminde yaşanan travmaların, bireyin gelişim alanlarında çok yönlü kayıplara yol açabildiği ve yaşam doyumunu olumsuz etkileyebildiği belirtilmektedir (Child Reach International Organization, 2014). Nitekim çocukluk döneminde istismar, ihmal ve şiddete maruz kalmanın, yetişkinlikte ruh sağlığı ve psikolojik iyi oluş üzerinde olumsuz sonuçlar doğurduğu çeşitli araştırmalarla ortaya konmuştur (Dokgöz & Kar, 2017; Jenny, 2010).

Çocuk istismarı ve ihmali kavramının insanlık tarihi kadar eski olduğu; ancak bilimsel incelemelerin görece yakın dönemde sistematikleştiği bilinmektedir. 1700’lü yıllarda bir avukatın hapisteki suçlar arasında çocuklara yönelik olanların sayısını merak etmesi, konuya ilişkin erken dönem araştırma girişimlerinden birine zemin hazırlamıştır (Işıklı, 2008). Çocuk istismarını bilimsel terminoloji çerçevesinde ele alan en eski çalışmalardan birinin ise 1860’ta Fransız adli tıp hekimi Ambroise Tardieu tarafından yürütüldüğü; Tardieu’nun otopsi raporlarından hareketle çocuklara yönelik şiddeti belgelendirdiği ve tıp literatüründe “fiziksel” ile “cinsel” istismar kavramlarının görünürleşmesine katkı sunduğu belirtilmektedir. İzleyen yıllarda kavram kapsamı genişlemiş; 1970’lerde cinsel istismar vakaları görünürlük kazanırken, 1980’lerden itibaren fiziksel ve cinsel şiddete ek olarak duygusal istismarın da çocuk gelişimi açısından kritik olduğu vurgulanmaya başlanmıştır (Sicher et al., 2000). Çağdaş tanımlara göre istismar ya da ihmal; ebeveynlerin ya da bakım sağlayıcıların davranış veya ihmalleri sonucunda çocuğun bedensel, zihinsel ya da duyuşsal gelişimini aksatan, geciktiren ya da durduran eylem ve süreçleri kapsar. Bu olumsuz tutum ve davranışlar çocuğu fiziksel, sosyal, cinsel ve ekonomik boyutlarda zedeleyerek hem sağlığını hem de güvenliğini tehlikeye atabilir (Oral et al., 2001; Taner & Gökler, 2004; Yurdakök, 2010). Dolayısıyla zarar verici davranış kalıplarının erken dönemde fark edilmesi ve uygun müdahalelerin geliştirilmesi zorunludur (Garbarino & Gilliam, 1980). Güncel sınıflandırmalar istismarı beş temel kategori altında ele almaktadır: fiziksel, cinsel, duygusal, ekonomik istismar ve ihmal (Herrenkohl et al., 2013; World Health Organization, 2020).

Çocuk haklarını korumaya yönelik en kapsayıcı uluslararası metinlerden biri olan Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu’nun 20 Kasım 1989 tarihli oturumunda kabul edilmiştir. Türkiye, sözleşmeyi 9 Aralık 1994’te TBMM onayına sunarak iç hukuka dâhil etmiş;

metin 27 Ocak 1995'te Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir (Oktay, 2000). Sözleşmenin 19, 34 ve 39'uncu maddeleri çocuk istismarı, ihmali ve önlenmesine ilişkin devlet yükümlülüklerini tanımlamaktadır. 19'uncu maddeye göre çocuğun yetiştirilmesinden sorumlu olan anne-baba, yasal vasi veya bakım verenler bu sorumluluğu çocuğa zarar verici biçimde kullanamaz; devlet, çocuğun her türlü kötü muameleden korunması ve istismar durumlarında tıbbi, ruhsal ve toplumsal iyileşmenin sağlanması için kapsamlı hukukî, idarî, toplumsal ve pedagojik politikalar geliştirmekle yükümlüdür. 34'üncü madde küçüklerin fuhuş ya da pornografi yoluyla cinsel sömürüye itilmesini engelleyecek koruyucu tedbirleri; 39'uncu madde ise ihmal, istismar, işkence, aşağılayıcı davranış ya da silahlı çatışma gibi travmatik deneyimler yaşayan çocukların bedensel ve psikolojik iyilik hâllerini yeniden tesis edecek sistemlerin kurulmasını zorunlu kılar (Polat, 2000).

Dünya Sağlık Örgütü (World Health Organization, 2020) çocuklara yönelik cinsel istismarı; gelişimsel olarak anlama kapasitesini aşan, bilinçli onay verme olanağının bulunmadığı, hukuk düzeniyle ve toplumsal değerlerle bağdaşmayan cinsel eylemlere çocuğun dâhil edilmesi ya da bu eylemlere maruz bırakılması olarak tanımlamaktadır. Cinsel istismara uğrayan çocukların çoğu vakada fiziksel ve duygusal şiddetle de karşı karşıya kalabildiği; bu olgunun yaş, sosyoekonomik konum, etnik köken ve kültürel farklılık ayırt etmeksizin her coğrafyada görülebildiği vurgulanmaktadır (Johnson, 2004; Lalor & McElvaney, 2010; Owayolu et al., 2015; Raws, 2019; Uçan & Serindağ, 2007). Alan yazın, failin çoğunlukla çocuğun yakın çevresinden geldiğini, risk faktörlerinin toplumsal yapıyla ilişkili olduğunu ve dijital ortamlarda istismarın çocukların çevrimiçi risklerini artırdığını göstermektedir (Finkelhor, 1984; Leventhal, 1998; Wolak et al., 2008). Bununla birlikte Türkiye'de güncel çocuk istismarı vakalarına ilişkin ayrıntılı ve veriye dayalı incelemelere duyulan gereksinimin sürdüğü belirtilmektedir (Kaya Kılıç & Tekin, 2018; Koç, Koçtürk, & Zencir, 2023).

Alan yazın incelendiğinde çocuk istismarı vakalarının analizinde belirli unsurların öne çıktığı görülmektedir. Bu çalışma kapsamında haberler, söz konusu unsurlar çerçevesinde yapılandırılmış ve alt amaçlar olarak ele alınmıştır: istismarcıların yaş grubu, istismarcıların mağdura yakınlık derecesi, mağdur çocukların yaş grubu, istismarın gerçekleştiği mekân, istismarın gerçekleşme süresi ve istismarı ihbar eden kişi. Bu değişkenlerin seçilme gerekçeleri şu şekildedir: Failin yaş profili (çocuk/ergen/erişkin) suç tipolojisi ile müdahale ve önleme stratejilerini belirlemede kritik olup; ergen failer ile yetişkin failerin motivasyon, erişim yolları ve gerektirdikleri müdahale türleri farklılık gösterebilmektedir. Ayrıca medyanın faile ilişkin yaş bilgisini verip vermemesi, toplumsal algı ve suçun ciddiyetine ilişkin değerlendirmeleri etkileyebilmektedir; bu nedenle fail yaş dağılımının raporlanması ve analizi hem koruyucu hizmet planlaması hem de haber etiği açısından önemlidir (Guastaferro & Shipe, 2023). Fail-mağdur yakınlık derecesi ise uluslararası güncel çalışmaların işaret ettiği üzere istismarın önemli bir bölümünün tanınmış kişiler tarafından gerçekleşmesi nedeniyle, risk ortamlarını anlamada ve koruma/ihbar mekanizmalarını güçlendirmede belirleyici bir göstergedir; medyanın bu ilişkiyi nasıl sunduğu da sorumluluk atfetme

ve farkındalık oluşturma süreçlerini etkileyebilmektedir (Boakye et al., 2025). Mağdurun yaşı, travmanın doğası ile tıbbi/psikososyal müdahale gereksinimlerini şekillendirirken; ergenlerin çevrim içi risklere daha fazla maruz kalabilmesi, küçük çocuklarda ise olayların aile içinde gizli kalma olasılığı gibi dinamikler yaşa göre farklılaşabilmektedir (Guastaferro & Shipe, 2023; International Rescue Committee, 2012). Olayın gerçekleştiği mekân (ev, okul, çevrim içi ortamlar, kamusal alan vb.) koruma politikalarının hedeflenmesinde yol göstericidir; özellikle dijital mecraların yarattığı yeni riskler nedeniyle çevrim içi ortamların ayrı bir kategori olarak ele alınması gerektiği vurgulanmaktadır (Virat, 2023). İstismarın tek seferlik mi yoksa uzun süreli/tekrarlayıcı mı olduğunun belirlenmesi, maruz kalınan zarar ve gerekli müdahale düzeyini doğrudan etkiler; uzun süreli vakalar çoğu zaman aile içi gizlilik, bildirim gecikmesi ve yetkili mercilere erişim güçlükleriyle ilişkilendirilmektedir (Pereda et al., 2009). Medyada olay sürekliliğinin nasıl aktarıldığı, kamuoyunun şiddet örüntülerini ve koruma boşluklarını algılamasında önem taşımaktadır (Latiff et al., 2024). Son olarak ihbar mekanizmalarının etkinliği, çocuğun korunma düzeyinin temel göstergelerinden biridir. Araştırmalar, öğretmen ve sağlık çalışanlarının bildirim oranlarında azalmalar olabildiğini ve pandemi döneminde çevrim içi mecralarda istismar risklerinin arttığını göstermektedir (Çocuk İstismarı ve İhmali İzleme Raporu, 2021; UNICEF, 2020). Dolayısıyla ihbar eden kişi veya kurumların medyada nasıl temsil edildiğinin incelenmesi, toplumsal farkındalık ve kurumsal sorumluluk düzeyini değerlendirmek açısından önemlidir.

Çocuğa yönelik cinsel istismar; hukuksal, etik, psikolojik ve toplumsal boyutlarıyla çocukların bedensel, bilişsel ve duyuşsal gelişimine kalıcı zararlar verebilen karmaşık bir olgudur. Bu olgunun haber temelli nicel göstergelerle görünür kılınması, koruyucu-önleyici-iyileştirici politika ve uygulamalar için sağlam bir zemin oluşturabileceği gibi toplumsal duyarlılığın artmasına da katkı sağlayabilir. Bu gereksinim doğrultusunda kurgulanan araştırma, ulusal gazetelerden biri olan Sabah Gazetesi'nin 2016–2021 dönemi arşivlerinde yer alan 0–18 yaş aralığındaki çocuklara ilişkin cinsel istismar haberlerini doküman analizi tekniğiyle incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın ana sorusu şu şekilde belirlenmiştir: Sabah Gazetesi'nin 2016–2021 dönemi arşivlerinde yer alan 0–18 yaş aralığındaki çocuklara ilişkin cinsel istismar haberlerinin içerikleri nasıldır? Bu kapsamda alt amaçlara yönelik sorular aşağıdaki gibidir:

- Cinsel istismar haberlerinde istismarcıların yaş grubu dağılımı nasıldır?
- Cinsel istismar haberlerinde istismarcıların mağdura yakınlık dereceleri ne olmuştur?
- Cinsel istismar haberlerinde mağdur çocukların yaş grubu dağılımı nasıldır?
- Cinsel istismar haberlerinde istismarın gerçekleştiği mekân nereler olmuştur?
- Cinsel istismar haberlerinde istismarın gerçekleşme süresi nasıldır?
- Cinsel istismar haberlerinde istismarı ihbar eden kişiler kimler olmuştur?

YÖNTEM

Bu çalışma, Türkiye’de 2016-2021 yılları arasında gazetelerde yer alan ve 0-18 yaş grubunu konu eden çocuk cinsel istismarı haberlerini incelemiştir. Araştırma, yönlendirilmiş içerik analizi yaklaşımı çerçevesinde kurgulanmış; veriler doküman incelemesi yoluyla çözümlenmiştir. Doküman incelemesi, mevcut belgelerin sistematik biçimde incelenmesi yoluyla araştırmacının belirli bir olgu hakkında yapılandırılmış bilgi üretmesine olanak tanımaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2016). Bu kapsamda gazete haberleri araştırmanın temel dokümanları olarak ele alınmış; nitel kodlamaların görünür kılınması amacıyla kodların dağılımı sayısallaştırma yoluyla frekans ve yüzde değerleriyle yalnızca betimsel amaçla raporlanmıştır (Hsieh & Shannon, 2005; Schreier, 2014)

Araştırmacıların Konumsallığı ve Öz-düşünümsellik:

Çalışma, çocuk gelişimi alanında uzman iki doçent ile erken çocukluk eğitimi alanında bilim uzmanı bir akademisyen tarafından yürütülmüştür. Cinsel istismar gibi duyarlı bir konuda, haber metinlerinin içerik çözümlemesi sırasında verilerin olabildiğince yansız biçimde kodlanabilmesi amacıyla sistematik bir kodlama yaklaşımı benimsenmiştir. Öncelikle, haber metinlerinde yer alan temaları belirlemeye yönelik açık tanımlara ve örneklerle dayalı bir kodlama kılavuzu hazırlanmış; ardından kodlayıcılar tarafından bağımsız yürütülen pilot kodlama ile kılavuz test edilmiş ve pilot bulgular doğrultusunda kılavuz son hâline getirilmiştir. Kodlayıcılar arası güvenirlik sınanarak kodlama kararlarının tutarlılığını desteklemiştir. Araştırmacılar, analiz sürecinde öz-düşünümsel bir tutum benimseyerek kişisel değer yargıları ve olası duygusal tepkilerin farkındalığını korumayı; kodlama kararlarını kılavuz tanımlarıyla sınırlı tutmayı hedeflemiştir. Bu önlemler, analiz sürecinin sistematikliğini artırarak kodlamaların önyargılardan arındırılmış biçimde yürütülmesine katkı sağlamıştır.

Araştırma Sahası/Ortamı:

Veri toplama, Sabah gazetesinin basılı nüsha dijitalleştirme deposu ve gazetenin çevrimiçi arşivi üzerinden yürütülmüştür (<https://arsiv.sabah.com.tr>). Taramaların ardından kodlayıcılar, belirlenen ölçütlere göre seçilen haberleri birbirinden bağımsız biçimde değerlendirmiştir.

Araştırmanın özneleri ve seçimi:

Veri derleme aşamasında rastlantısallığa dayanmayan amaç odaklı örneklem tekniği uygulanmıştır. Bu yaklaşıma göre, incelenecek belgeler araştırmacı tarafından önceden tanımlanan ölçütler - örneğin belirli bir takvim aralığı ve belirli vaka niteliği - doğrultusunda seçilir (Patton, 2002). 2016-2021 dönemine odaklanan çalışma, Türkiye İstatistik Kurumu’nun tiraj verilerinde aynı yıllar için ilk sırada yer alan Sabah gazetesi araştırma evreni olarak belirlenmiştir. Tirajı en yüksek olan gazetenin veri kaynağı olarak seçilmesinin yanı sıra tek bir gazeteden yararlanılmasının farklı sebepleri bulunmaktadır. Ulusal ölçekte faaliyet gösteren gazeteler çoğu zaman aynı haber ajanslarından (örneğin Anadolu Ajansı veya DHA) alınan haber metinlerini

küçük dilsel farklarla yeniden yayımlamakta; bu durum ise haberlerin içerik düzeyinde tekrarlanmasına ve veri tekrarına yol açmaktadır (Alver, 2011; Özdemir, 2020). Bu nedenle farklı gazetelerin dâhil edilmesi, veri çeşitliliğini artırmaktan çok, aynı olayın farklı başlıklarla yinelenmesine neden olabilmektedir. Nitel içerik analizlerinde bu durum, verilerin anlamlı karşılaştırma yapmaya elverişsiz hale gelmesi ve tematik kodlamalarda tekrar eden birimlerin bulguların ağırlığını bozması riski doğurmaktadır (Krippendorff, 2019). Bu bağlamda, araştırmada yalnızca bir gazetenin seçilmesi, temsil gücü yüksek, bütüncül ve tutarlı bir veri seti oluşturmak, aynı zamanda haberlerin özgün içerik farklarına dayalı analiz yapılmasını mümkün kılmak amacıyla tercih edilmiştir.

Gazetenin dijital arşivinde gerçekleştirilen iki aşamalı taramada önce “istismar” anahtar sözcüğü kullanılmış, ardından sonuç kümesi “çocuk” terimi eklenerek daraltılmıştır. Böylece altı yıllık sürede çocuk cinsel istismarını konu alan kayıtlar ayıklanmış; konu dışı veya ilgisiz içerikler kapsam dışı bırakılmıştır. Sonuç olarak, 0-18 yaş grubundaki çocuklara cinsel istismar vakalarını bildiren 564 haber metni analiz dosyasına dâhil edilmiştir.

Veri oluşturma/üretme araçları ve yöntemleri

Veriler, araştırma ekibinin özgün olarak geliştirdiği “Çocuk İstismarı Haber Fişi” aracılığıyla toplanmıştır. Bu fiş, araştırmanın kuramsal çerçevesi ve ilgili literatür doğrultusunda geliştirilmiştir. Bu kapsamda, haber içeriklerinde yer alan temaları ve örüntüleri sistematik biçimde sınıflandırabilmek amacıyla literatürde cinsel istismar haberlerinin çözümlemesinde kullanılan tematik kategoriler incelenmiş; benzer araştırmalarda öne çıkan kavramsal başlıklar temel alınmıştır (ör. Cohen & Young, 1981; Greer & McLaughlin, 2017). Bu incelemeler sonucunda, hem ulusal hem de uluslararası alan yazında kabul gören temel kavramlar ve kategoriler uyarlanarak araştırma bağlamına özgü bir tablo yapısı oluşturulmuştur. Tablo başlıkları, haberlerin sunum biçimlerini, dil ve söylem özelliklerini, fail ve mağdurun temsiline ilişkin kalıpları kapsayacak biçimde düzenlenmiştir. Böylece, verilerin analizinde kullanılan sınıflandırma sistemi yalnızca araştırmacı yorumuna dayanmamış; mevcut literatürde yer alan teorik yaklaşımlar ve önceki ampirik çalışmalarla tutarlılık göstermesi hedeflenmiştir. Bu yöntem, analiz sürecinin bilimsel temellere dayandırılmasını ve bulguların geçerliliğinin artırılmasını sağlamıştır. Oluşturulan fiş ile haber metinlerinde her vaka için on iki göstergelik standart bir çerçeve oluşturulmuştur. Bu göstergeler; haberdeki yayın tarihi; olayın gerçekleştiği il; istismarın alt türü; failin yaşı ve cinsiyeti; mağdurun yaşı ve cinsiyeti; fail ile mağdur arasındaki yakınlık derecesi; eylemin gerçekleştiği mekân; istismar süresinin uzunluğu; vakayı ortaya çıkaran kişi ya da kaynak (örneğin ebeveyn, öğretmen veya akran) ve fail hakkında yürütülen yargı sürecinin aşamaları ile nihai kararı şeklinde olmuştur. Bu yapı, haber metinlerinden elde edilen bilgiler tematik karşılaştırmalara elverişli, tutarlı bir veri setine dönüştürülmesine olanak sağlamıştır.

Veri analizi

Çalışmada kullanılan veriler, herkese açık ulusal gazete haberlerinden oluşan ikincil arşiv materyalleridir. İnsan katılımcılardan doğrudan veri toplanmadığı ve kişisel/özel nitelikli bilgiler işlenmediği için, Yükseköğretim Kurulu'nun "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" (2020) ile TR Dizin "Etik Kurallar ve İşleyiş Esasları" (2023) kapsamında etik kurul onayı gerekmemektedir. Verilerin analizi, yönlendirilmiş nitel içerik analizi yaklaşımıyla yürütülmüştür. Literatürden türetilen başlangıç kategorileri (Krippendorff, 2019; Neuendorf, 2017) saha bağlamına uyarlanmış, pilot kodlama sonrasında hem çıkarımsal (dedüktif) hem de veriye duyarlı (indüktif) alt kodlar eklenmiştir (Schreier, 2014). "Çocuk İstismarı Haber Fişi" ndeki her bir madde öncelikle içerik analizine tabi tutulmuş, bu süreçte sorulara karşılık gelen kodlar ve temalar belirlenmiştir. Örneklemeye giren gazete haberleri, oluşturulan kod listesiyle iki bağımsız araştırmacı tarafından ayrı ayrı eşleştirilmiştir. Kodlama güvenilirliğini sınamak amacıyla araştırmacılar arası uyum, Miles ve Huberman'ın (1994) anlaşma / [anlaşma + anlaşmazlık] $\times 100$ formülüyle hesaplanmış ve %99 olarak bulunmuştur. Bu yüksek uyum oranının elde edilmesinde; kod kategorilerinin veri analizi öncesinde ayrıntılı biçimde tanımlanması, her kategori için kapsam ve örneklerin açık biçimde belirlenmesi, kodlayıcıların pilot uygulama üzerinden ortak bir kodlama eğitimi gerçekleştirmesi ve belirsiz durumlarda kodlama yönergesinin yeniden gözden geçirilmesi etkili olmuştur. Elde edilen oran, literatürde "mükemmel" kabul edilen %80 eşliğini önemli ölçüde aşarak kodlama sürecinin yüksek tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir. Son olarak, nitel kodların yoğunluğunu/dağılımını göstermek amacıyla kod düzeyinde frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Bu bağlamda istismarcıların yaş grubu, istismarcıların mağdura yakınlık derecesi, mağdur çocukların yaş grubu, istismarın gerçekleştirdiği mekân, istismarın gerçekleşme süresi ve istismarı ihbar eden kişiye yönelik olarak frekans dağılımları çıkarılmıştır. Bu özet tablolar çıkarımsal istatistik üretmek için değil, betimsel karşılaştırma ve bulguların şeffaflığı için kullanılmış; yorumlama aşaması nitel temalar üzerinden yapılmıştır (Schreier, 2014).

Güvenden uyulabilirlik/ Trustworthiness

Araştırmanın inandırıcılığı ve tutarlılığını desteklemek amacıyla kodlayıcılar arası güvenilirlik hesaplanmış (Miles & Huberman, 1994) ve kodlama kararları çapraz denetim yoluyla değerlendirilmiştir (Shenton, 2004). Ayrıca çalışma kapsamında incelenen haber metinleri, belirtilen arşiv kaynağı ve zaman dilimi üzerinden yeniden erişilebilir olduğundan araştırmanın doğrulanabilirlik boyutu güçlenmiştir. Kodlama kılavuzunun açık tanımlara dayalı biçimde hazırlanması, pilot kodlama ile gözden geçirilmesi ve bağımsız kodlayıcıların kullanılması da analitik sürecin izlenebilirliğini artırmıştır.

Araştırmanın Güçlü Yönleri ve Sınırlılıkları

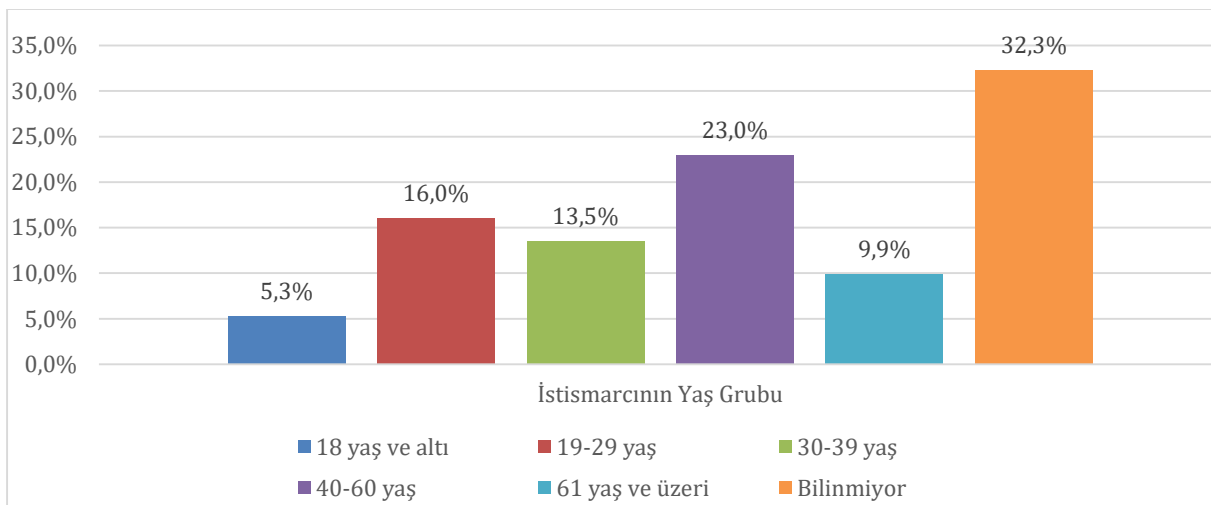
Çalışma, 2016-2021 gibi altı yıllık geniş bir dönemi kapsamı ve 564 haber metnini içermesi nedeniyle, içerik analizinde kapsamlı bir veri seti sunmaktadır. Kodlayıcılar arası uyumun %99

olarak bulunması, kodlama sürecinin yüksek tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir (Miles & Huberman, 1994). Ayrıca standardize edilmiş “Çocuk İstismarı Haber Fişi”, haberlerin sistematik biçimde karşılaştırılmasına ve veri setinin bütüncül biçimde yapılandırılmasına olanak sağlamıştır. Bununla birlikte, haber tekrarından kaçınmak amacıyla tek bir yayın organına odaklanılması, bulguların farklı medya kuruluşlarına genellenebilirliğini sınırlamaktadır. Bazı haber metinlerinde değişkenlere ilişkin bilgilerin yer almaması (“belirtilmemiş” kategorileri), veri kaybına ve bazı dağılımların eksik raporlanmasına neden olmuştur. COVID-19 pandemi dönemini içeren 2020-2021 yıllarında haber üretim ve sunum pratiklerindeki olası değişimler, “haber görünürlüğü” üzerinde etkili olabileceğinden bulguların bu dönem için temkinli yorumlanması önerilir. Ayrıca haber metinleri adli kayıtlarla birebir teyit edilmediğinden, haber doğruluğuna ilişkin hata riski araştırmanın sınırlılıkları arasında değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde, 2016-2021 arasında Türkiye’de yayımlanan gazetelerdeki 0-18 yaş çocuk cinsel istismarı haberlerinin çözümünden elde edilen verilerin sonuçları paylaşılmaktadır. 2016-2021 yılları arasında çocuğa yönelik cinsel istismar haberlerinin %23,9’u 2016 yılında, %16,7’si 2017 yılında, %24,3’ü 2018 yılında, %19,5’i 2019 yılında, %7,8’i 2020 ve %7,8’i 2021 yılında yayınlanmıştır. Bu dağılım, haber görünürlüğünün özellikle 2016 ve 2018’de belirgin biçimde yoğunlaştığını, buna karşın 2020–2021 döneminde haber sayısında keskin bir düşüş olduğunu göstermektedir. Bu düşüş, tek başına olayların azaldığını kanıtlamaktan çok; pandemi döneminde gündemin ve haber üretim pratiklerinin değişmesi, olayların medyaya yansıma biçimlerinde “görünürlük kaybı” ve/veya adli süreçlerdeki işleyiş farklılıkları gibi faktörlerle ilişkili olabilecek bir “haberleşme etkisine” işaret etmektedir.

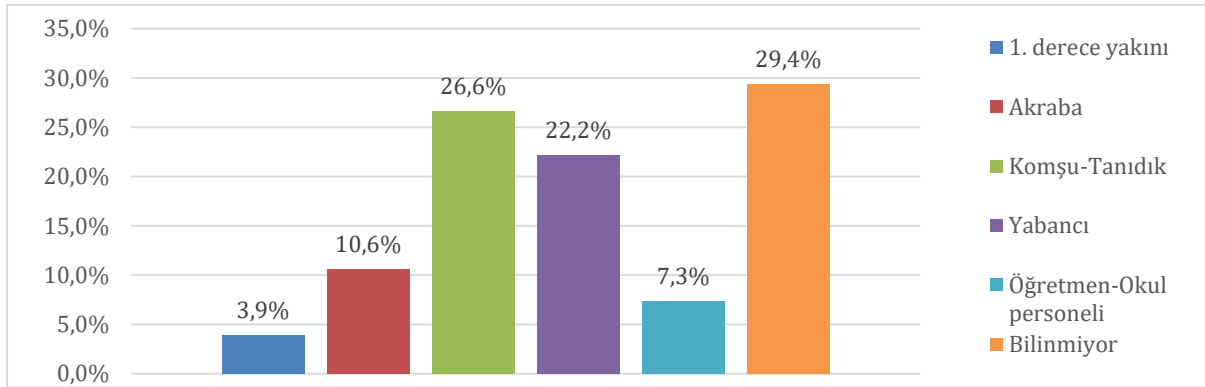
Grafik 1: Gazetelerdeki çocuğa yönelik cinsel istismar haberlerinde istismarcıların yaş grubuna ilişkin yüzdelik dağılım

Grafik 1'e göre istismarcıların %5,3'ü 18 yaş ve altı, %16'sı 19–29, %13,5'i 30–39, %23'ü 40–60 ve %9,9'u 61 yaş ve üzeri olarak haberlerde yer almıştır. Bununla birlikte haberlerin %32,3'ünde failin yaşı belirtilmemiştir. Bu bulgu iki açıdan önem taşımaktadır: Birincisi, yaş bilgisi verilen haberlerde failerin daha çok orta yaş grubunda (40–60) yoğunlaşması, haber temelli profile cinsel istismarın çoğunlukla yetişkin erkekler tarafından işlendiğine dair bir örüntü oluşturur. İkincisi, yaşı üçte birine yakın oranda “belirtilmemiş” olması, medyada vaka profilini anlamlandırmaya yarayan temel değişkenlerden birinin sıklıkla eksik bırakıldığını; dolayısıyla kamuoyunun olguyu risk göstergeleriyle birlikte değerlendirmesinin güçleştiğini düşündürür.

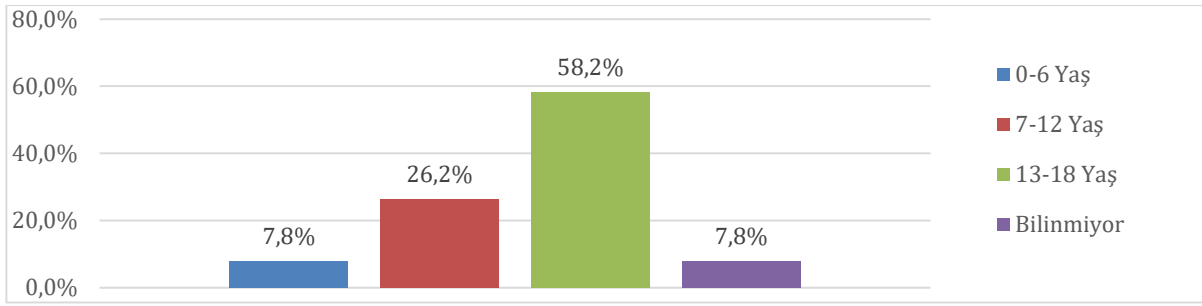
Fail cinsiyetine ilişkin dağılımda istismarcıların %98'inin erkek, %0,4'ünün kadın olduğu; %1,2'sinin ise her iki cinsiyetten failerin bulunduğu olgulara ilişkin haberler olduğu görülmektedir (haberlerin %1'inde cinsiyet belirtilmemiştir). Bu dağılım, haber temelli profile istismarın çok baskın biçimde erkek failerle temsil edildiğini göstermektedir. Bununla birlikte, düşük oranlarda da olsa kadın fail/karma fail olgularının bulunması, medyada daha az görünür olabilen bu örüntülerin tamamen dışlanmadığını, ancak oldukça sınırlı biçimde yansıtıldığını göstermektedir.

Grafik 2: Çocuğa yönelik cinsel istismar haberlerinde istismarcıların mağdura yakınlık derecesine ilişkin yüzdeler dağılımı

Grafik 2'ye göre istismarcıların %3,9'u mağdurun 1. derece yakını, %10,6'sı akrabası, %26,6'sı komşusu ya da tanıdığı, %22'si mağdurun tanımadığı bir yabancı ve %7,3'ü öğretmen/okul personeli; haberlerin %29,4'ünde yakınlık derecesi belirtilmemiştir. Yakınlık derecesinin dağılımı, istismar vakalarının önemli bir kısmının çocuğun sosyal çevresi içinde (tanıdık/komşu + akraba + 1. derece yakın + okul personeli) gerçekleştiğine işaret etmektedir. Bu durum, “yabancı fail” anlatısının medyada yer alsa da tek başına belirleyici bir çerçeve olmadığını; çocuğun gündelik yaşamındaki yakın çevrenin de risk bağlamında kritik olduğunu göstermektedir. Yakınlık bilgisinin yaklaşık üçte bir oranında belirtilmemesi ise haberlerin önemli bir bölümünün, olayı önlemeye yönelik toplumsal farkındalığı artıracak “bağlamsal” bilgileri sunmakta yetersiz kaldığını düşündürmektedir.

Grafik 3: Gazetelerdeki çocuğa yönelik cinsel istismar haberlerinde mağdur çocukların yaş gruplarına ilişkin yüzdeler dağılımı

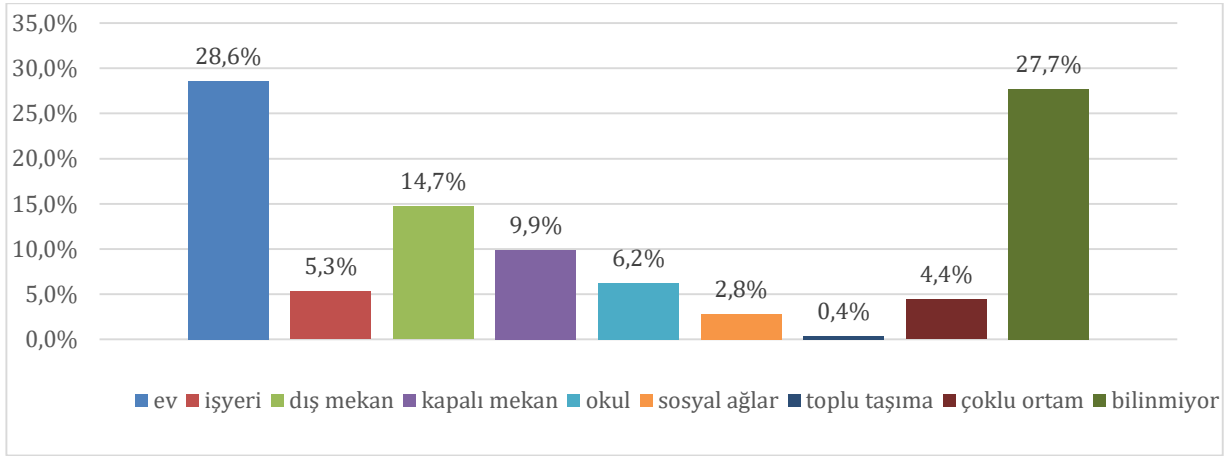

Grafik 3'e göre mağdur çocukların %7,8'i 0–6, %26,2'si 7–12 ve %58,2'si 13–18 yaş aralığındadır; haberlerin %7,8'inde yaş grubu belirtilmemiştir. Bu bulgu, haber temelli profilde mağduriyetin en çok ergenlik dönemindeki çocuklar üzerinden görünür hâle geldiğini göstermektedir. Bunun olası bir açıklaması, ergenlerin yaşadıkları istismarı bildirme/ifşa etme olasılığının daha yüksek olması ya da bazı istismar biçimlerinin (ör. flört şiddeti, zorla birliktelik, akran istismarı, çevrimiçi istismar) bu yaş grubunda daha sık haberleşmesidir. Öte yandan 0–6 yaş grubunun daha düşük görünmesi, bu yaşlarda istismarın daha az yaşandığı anlamına gelmeyebilir; küçük yaşlarda istismarın tespit ve bildirim süreçlerinin daha zor olması ve medyada yer alma biçiminin farklılaşması ile ilişkili olabilir.

Mağdur cinsiyetine ilişkin bulgular, mağdurların %97'sinin kız, %2,1'inin erkek olduğunu; %0,5'inin ise her iki cinsiyetten mağdur içeren olgulara ilişkin haberler olduğunu göstermektedir (haberlerin %0,4'ünde cinsiyet belirtilmemiştir). Bu sonuç, medyada çocuk cinsel istismarının çok büyük ölçüde kız çocukları üzerinden temsil edildiğini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte erkek çocukların mağduriyet oranının çok düşük görünmesi, erkek mağduriyetinin medyada daha az görünür olması, bildirim/ifşa bariyerleri ve toplumsal damgalanma gibi etmenlerle ilişkili olabilecek bir "gizlenme" etkisini de akla getirmektedir.

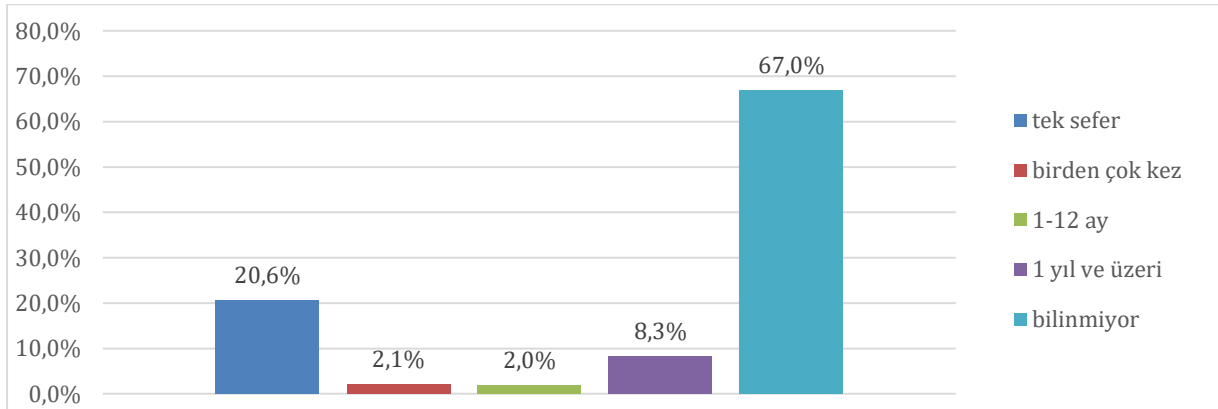
İstismarcı ve mağdur sayıları incelendiğinde, faillerin %93,3'ünün tek kişi, %6,7'sinin birden çok kişi olduğu; mağdurların %86'sının tek çocuk, %14'ünün birden fazla çocuk olduğu vakalardan oluştuğu görülmektedir. Bu bulgu, haberleşen vakaların büyük bölümünün tek fail–tek mağdur örüntüsünde sunulduğunu; ancak azımsanmayacak bir bölümde çoklu mağduriyetin bulunduğunu göstermektedir. Çoklu mağduriyet görülen haberler, özellikle aynı failin birden fazla çocuğa yönelik eylemleri ya da grup hâlinde istismar gibi daha ağır risk göstergeleri taşıyabileceğinden, koruyucu-önleyici mekanizmalar açısından ayrı bir izleme gereksinimine işaret eder.

Grafik 4: Gazetelerdeki çocuğa yönelik cinsel istismar haberlerinde istismarın gerçekleştiği mekâna ilişkin yüzdeler dağılımı

Grafik 4'e göre istismarın %28,6'sı ev, %5,3'ü işyeri, %14,7'si dış mekân, %9,9'u kapalı mekân, %6,2'si okul, %2,8'i sosyal ağlar, %0,4'ü toplu taşıma ve %4,4'ü birden çok ortamda gerçekleşmiştir; haberlerin %27,7'sinde mekân bilgisi sunulmamıştır. Ev ortamının en sık belirtilen mekân olması, istismarın çoğu zaman mahrem ve kapalı alanlarda gerçekleştiğine dair haber temelli örüntüyü güçlendirmektedir. Okul ve okul personeli bağlamında görülen oranlar ise, çocuk koruma politikalarında eğitim kurumlarının hem risk hem de erken fark etme açısından kritik bir konumda olduğunu düşündürür. Sosyal ağlar kategorisinin görünmesi, çevrimiçi ortamlarda gerçekleşen istismarın haberlerde yer bulduğunu; ancak bu tür vakaların oranının düşük görünmesinin, çevrimiçi istismarın tespit ve kanıtlanma güçlükleri veya haberleştirme tercihleriyle ilişkili olabileceğini düşündürmektedir.

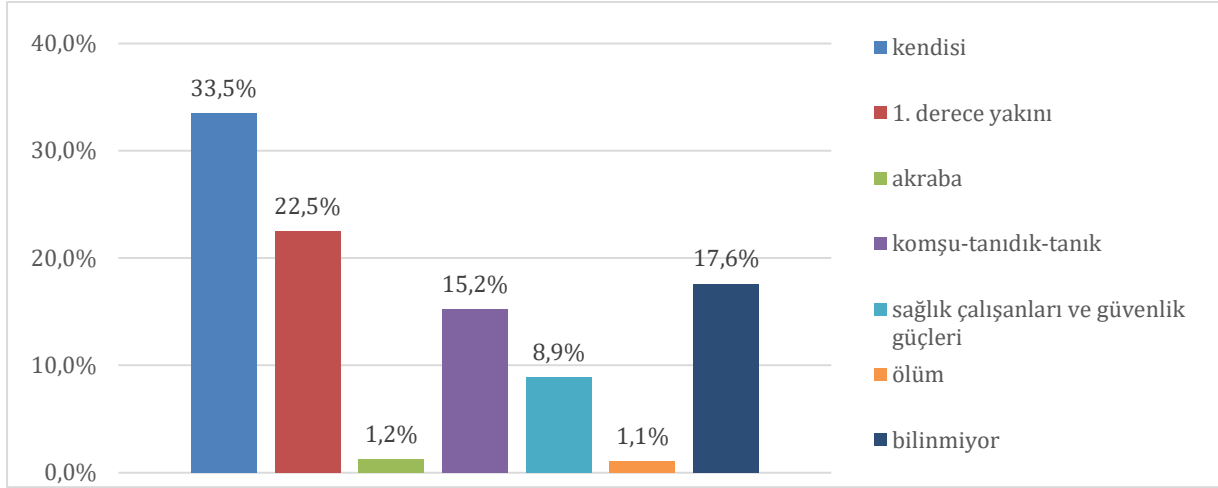
Grafik 5: Gazetelerdeki çocuğa yönelik cinsel istismar haberlerinde istismarın gerçekleştiği süreye ilişkin yüzdeler dağılım

Grafik 5'e göre istismarın %20,6'sı tek sefer, %2,1'i birden çok kez, %2'si 1–12 ay aralığında ve %8,3'ü bir yıl ve uzun sürede gerçekleşmiştir; haberlerin %67'sinde süre bilgisi yer almamıştır. Süre bilgisinin bu denli yüksek oranda belirtilmemesi, istismarın tekil mi yoksa süreğen mi olduğuna ilişkin kritik bir ayrımı kamuoyunun görmesini güçleştirmektedir. Oysa süreğen istismar, travmatik etki ve risk düzeyi bakımından daha ağır sonuçlar doğurabilmektedir. Süre bilgisi verilen haberlerde tek seferlik olayların daha görünür olması, medyada “olay” kurgusunun süreğen

örüntülerden daha fazla haberleşmesiyle ilişkili olabilir; ancak bu durum süregelen istismarın daha az yaşandığını göstermez. Bu nedenle süre değişkeni, haber temelli veri setinde en önemli “bilgi boşluğu” alanlarından biri olarak öne çıkmaktadır.

Grafik 6: Gazetelerdeki çocuğa yönelik cinsel istismar haberlerinde istismarı ihbar eden kişiye ilişkin yüzdeler dağılım

Grafik 6'ya göre ihbar eden kişi/kaynak %33,5 oranında mağdurun kendisi, %22,5 oranında 1. derece yakını, %1,2 oranında akrabası, %15,2 oranında komşu/tanidik/tanık ve %8,9 oranında sağlık çalışanıdır; haberlerin %1,1'i ölüm nedeniyle saptanmış, %17,6'sında ihbar eden kişi belirtilmemiştir. Bu dağılım, vakaların ortaya çıkmasında mağdurun kendisi ve birinci derece yakınlarının önemli rol oynadığını; ayrıca komşu/tanık ve sağlık çalışanlarının da “tespit–bildirim” zincirinde kritik aktörler olduğunu göstermektedir. Sağlık çalışanı bildiriminin görünür olması, sağlık sisteminin çocuk korumada bir temas noktası olduğuna işaret ederken; ihbar kaynağının belirtilmediği haberlerin varlığı, sürecin nasıl işlediğini anlamayı ve önleyici müdahaleler için “erken uyarı” kanallarını tartışmayı zorlaştırmaktadır.

Yargı sürecine ilişkin bulgular, haberlerde faillerin %72,7'sinin tutukluluk sürecinin sürdüğünün, %10,3'ünün cezasının onandığının, %6,2'sinin serbest bırakıldığının ve %6,4'ünün gözaltında olduğunun belirtildiğini göstermektedir (failin öldüğü %0,9; süreç bilgisinin yer almadığı %3,5). Bu sonuçlar, haberlerin çoğunun devam eden adli süreçleri izlediğini; buna karşın azımsanmayacak bir bölümde serbest bırakılma kararlarının da yer aldığını göstermektedir. Süreç sonuçlarının haberleştirilme biçimi, kamuoyunda “cezasızlık algısı” veya “adalet sağlandı” algısı üzerinde etkili olabileceğinden, bu bulgunun medya söylemi ve etik raporlama standartlarıyla birlikte değerlendirilmesi önemlidir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

2016-2021 yıllarını kapsayan analizden elde edilen veriler ışığında haber künyelerinin sıklık analizi, incelenen 0–18 yaş cinsel istismarı içeriklerinin en yüksek paya 2018'de (%24,3) ulaştığını; bunu %23,9 ile 2016 yılının izlediğini göstermektedir.

Ayrıca en düşük cinsel istismar haber sayısının 2020 ve 2021 (%7,8) yıllarında olduğu dikkat çekmektedir. 2016 ve 2018 yılları arasında çocuğa yönelik cinsel istismar haberlerinin artış göstermesi, toplumdaki farkındalığın artması ve medyanın bu konularda daha fazla duyarlılık göstermesi ile ilişkilendirilebilir. Özellikle 2016 ve 2018 yılında bu tür haberlerin zirve yapması, kamuoyunun dikkatini çeken önemli olaylar ya da kampanyaların etkisiyle açıklanabilir. Alan yazında medya duyarlılığının toplumun bu tür vakalara olan farkındalığını artırdığı ve bu farkındalığın daha fazla haber yapılmasına yol açtığı belirtilmektedir (Jenkins, 2017; Karataş, 2019).

Bunlara ek olarak 2020 ve 2021 yıllarında cinsel istismar haberlerinde belirgin bir düşüş gözlemlenmektedir. Bu düşüş, COVID-19 pandemisinin dünya çapında yaşattığı zorluklar ile bağlantılı olabilir. Kaukinen (2020) pandeminin cinsel istismar gibi vakaların medyada daha az yer almasına yol açtığını belirtmektedir. Oksal, Büber, Alnak, Kara (2023) tarafından COVID-19 pandemi sürecinin çocuk cinsel istismarına etkisine baktıkları çalışmada pandemi sürecinden 15 ay önce ve pandeminin ilk 15 ayı karşılaştırılmıştır. Çalışmanın veri çözümlemesi pandemi döneminde, Çocuk İzlem Merkezi'ne (ÇİM) yönlendirilen istismar başvurularının önceki döneme göre %16 azaldığını göstermektedir. Öğretmen kökenli ihbarlar %30'dan %4,7'ye gerileyerek belirgin bir düşüş sergilemiştir. Buna karşılık, çevrim içi mecralarda gerçekleşen istismar olayları yaklaşık iki kat artmıştır. Ayrıca karantina sürecinde yinelenen aile içi istismar vakalarında istatistiksel olarak anlamlı bir yükseliş kaydedilmiştir (Oksal vd., 2023).

Bu araştırmanın mevcut çalışma bulgularıyla paralellik gösterdiği söylenebilir. Ancak genel olarak değerlendirildiğinde cinsel istismar vakalarının medya raporlaması sıklığının ülkeden ülkeye değişiklik gösterdiği, bu durumun ise genellikle medya politikaları, toplumsal değerler ve yasal düzenlemelerle ilişkili olduğu belirtilmektedir (Finkelhor, 2018).

Araştırmada istismarcıların yaşlarına ilişkin sonuçlar incelendiğinde %23 oranıyla 40-60 yaş aralığındaki bireylerin en yüksek orana sahip oldukları görülmüştür. Bu, istismarın çoğunlukla daha ileri yaşlardaki kişiler tarafından gerçekleştirildiğini göstermektedir. Bu yaş grubunun en yüksek orana sahip olması, bu kişilerin çocuklarla daha fazla etkileşim içinde olduğu veya istismar için fırsat bulma ihtimallerinin daha yüksek olduğu bir dönem olabileceğini düşündürmektedir. Literatürde, bu yaş grubundaki kişilerin genellikle çocuklara erişiminin daha fazla olduğu, örneğin aile içinde veya eğitim ortamlarında yer aldıkları belirtilmiştir (Seto, 2008). Araştırma sonuçlarına göre istismarcıların %16'sının 19-29 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Genç yetişkinlerin istismarcı olarak bu oranda yer alması, bu yaş grubundaki bireylerin hala olgunlaşma sürecinde olmaları ve sınırları anlamada zorluk yaşamalarıyla ilişkilendirilebilir. Bu yaş grubundaki kişilerin hem kendi yaş gruplarına hem de daha küçük yaş gruplarına yönelik istismar davranışlarında bulunma eğiliminde oldukları uluslararası literatürde de belirtilmiştir (Barbaree, 2005). Haber metinlerinin %32,3'ünde istismarcının yaşına ilişkin bir bilgiye rastlanmamıştır. Yaş bilgisinin eksik olması, istismarcı profillerinin doğru biçimde oluşturulmasını zorlaştırarak önleyici stratejilerin geliştirilmesini güçleştirebilmektedir (Finkelhor, 2018).

Türkiye'deki gazetelerde yer alan çocuğa yönelik cinsel istismar vakalarında mağdurların yaş aralıkları incelendiğinde istismar mağduru çocukların %58,2'sinin 13-18 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Bu yaş grubu, ergenlik dönemini kapsar ve çocukların cinsel kimliklerini geliştirmeye başladıkları, aynı zamanda sosyal çevreleriyle daha fazla etkileşimde bulundukları bir dönemdir (Koç, 2004). Feiring, Taska ve Lewis'in (1999) çalışmasında adolesanların, çocukluk dönemindeki mağdurlara göre daha çok depresif semptom, daha düşük özsaygı ve cinsel anksiyete gösterdiklerini, bu durumun kız çocuklarında erkeklere göre daha yüksek olduğu ifade edilmiştir. İstismar mağduru çocukların %26,2'si 7-12 yaş aralığında olduğu ve bu yaş grubundaki çocukların cinsel istismara maruz kalma risklerinin arttığı, çünkü bu dönemde çocukların daha fazla dış çevreyle etkileşime girdiği ve aynı zamanda cinsel gelişimlerinin farkında olmaya başladıkları belirtilmektedir (Deblinger, Mannarino, Cohen, Runyon, 2017). 0-6 yaş grubu çocuklar ise %7,8 oranında cinsel istismar mağduru olmuştur. Bu yaş grubu, çocukların en savunmasız olduğu ve istismarın farkına varma veya bunu raporlama yetilerinin olmadığı bir dönemi kapsamaktadır. Bu yaş grubu çocuklarının uğradığı istismar vakaları genellikle aile içi veya çocuk bakım hizmetlerinde meydana geldiği görülmektedir (Leventhal, 2013).

Verilere göre, çocuğa yönelik cinsel istismar haberlerinde istismarcıların %98'inin erkek olduğu görülmektedir. Bu bulgu, cinsel istismarın büyük ölçüde erkek failler tarafından gerçekleştirildiğini göstermektedir. Uluslararası alan yazın tarafından bu durumu desteklenmektedir; örneğin Finkelhor (2018) tarafından yapılan çalışmada çocuğa yönelik cinsel istismar vakalarında erkeklerin büyük çoğunluğu oluşturduğu belirtilmektedir (Finkelhor, 2018). Bu duruma ek olarak cinsel istismar mağduru olan çocukların da cinsiyet dağılımı incelendiğinde mağdurların %97'sinin kız olduğu görülmektedir. Bulgular, cinsel istismar olaylarının toplumsal cinsiyet açısından simetrik dağılmadığını; kız çocuklarının erkek akranlarına göre belirgin biçimde daha sık mağdur edildiğini göstermektedir. Alan yazındaki incelemeler de bu eşitsizliği tutarlı biçimde belgelemekte; kızların istismara uğrama olasılığının erkek çocuklarınıninkini anlamlı düzeyde aştığını ortaya koymaktadır (bkz. Finkelhor, 1994; Townsend & Rheingold, 2013). Bunların yanı sıra ülkemizdeki toplumsal cinsiyet normları, kız çocuklarının hem maruz kaldığı riskleri hem de bu vakaların kayda geçme biçimini şekillendirdiğini düşündürmektedir. Patriarkal aile yapıları, "namus", utanma ve prestijle ilişkilendirilen toplumsal beklentiler; kız mağdurların/ailenin vakayı gizlemesine, yetkili kurumlara başvurunun gecikmesine veya mağdurun susturulmasına yol açabilmektedir (Kızılırmak, Memiş & Toksöz, 2022). Aynı zamanda kurumlar ve profesyoneller düzeyinde toplumsal cinsiyet önyargıları, vakaların nasıl sınıflandırıldığı ve hangi olguların "cinsel istismar" kapsamına alındığı üzerinde etkili olabilir. Bu mekanizmalar, hem görünürlüğü hem de raporlanan vakaların demografik profilini etkilemektedir; dolayısıyla yüksek oranda kız mağdur görülmesi yalnızca "kız çocuklarının daha fazla zarar gördüğü" anlamına gelmekle kalmayıp, aynı zamanda toplumsal cinsiyet temelli güç ilişkilerinin, utanç ve suçluluk duygularının bildirim sürecini nasıl yönlendirdiğini de işaret etmesi açısından önemli olduğunu gösterebilir.

Araştırma Türkiye'deki gazetelerde yer alan çocuğa yönelik cinsel istismar vakalarında istismarın gerçekleştiği mekânlara dair önemli veriler sunmaktadır. Haber metinleri incelendiğinde istismarın %28,6'sının evde gerçekleştiği belirtilmiştir. Bu, veriler arasında cinsel istismarın en yüksek oran olarak çocukların kendi evlerinde veya ailelerinin evlerinde meydana geldiğini göstermektedir. Çocuğun yaşadığı ev, genellikle aile üyeleri, aile tanıkları ya da akrabalar tarafından yapılan cinsel istismar olaylarında sıklıkla istismar mekânı olarak ortaya çıkmaktadır (Kaytez, Yücelyiğit, Kadan, 2018). Literatürde de ev içi istismarın en yaygın istismar türlerinden biri olduğu ve mağdurların çoğunlukla aile üyeleri veya yakın tanıdıkları tarafından istismar edildiği belirtilmektedir (Finkelhor, 1984). İstismarın %14,7'sinin dış mekânlarda ve %9,9'unun kapalı mekânlarda gerçekleştiği belirtilmiştir. Bu ikisi içinde farklı riskler taşımaktadır. Bahçe, arazi gibi bir bina dışında kalan alanlar olarak tanımlanan dış mekânlarda gerçekleşen istismar, çocukların denetimden uzak olduğu zamanlarda meydana gelebilir (Tıraşçı & Göre, 2007) ve bu tür vakalar genellikle daha büyük bir risk teşkil eder. Boş bina, inşaat, harabeler gibi kapalı mekânlarda gerçekleşen istismar ise, istismarcıların çocukları izole etme ve gizli bir şekilde istismar etme fırsatı bulduğu durumlardır (Shakeshaft, 2004). İstismarın %6,2'sinin okulda ve %5,3'ünün işyerinde gerçekleştiği görülmektedir. Okul ortamında gerçekleşen cinsel istismar, genellikle öğretmenler, okul personeli veya diğer öğrenciler tarafından yapılır ve bu durum çocukların güvenli bir eğitim ortamında bulunma hakkını ihlal eder (Leclerc, Smallbone, Wortley, 2011). İşyeri ortamında gerçekleşen istismar ise, çocuk işçilerin veya çalışmak zorunda bırakılan çocukların maruz kaldığı istismar vakalarını içerebilmektedir.

Haber metinlerinde istismarcıların %93,3'ünün tek kişi olduğu görülmektedir. Bu bulgu ile çocuğa yönelik cinsel istismarın büyük çoğunluğunun bireysel olarak gerçekleştirildiği söylenebilir. İstismarcıların %6,7'sinin birden çok kişi olduğu ifade edilmektedir ve grup istismarı, bazen organize suç örgütleri veya belirli sosyal çevreler içinde görülebilir ve genellikle daha şiddetli ve sistematik bir şekilde gerçekleştirilir (Wurtele, 2009). İstismar mağduru çocukların %86'sının tek çocuk olduğu, %14'ünün birden çok çocuktan oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır. Birden fazla çocuğun mağdur olduğu vakalar, daha büyük ölçekli ve sistematik bir istismar sürecini yansıtabilir ve bu durumun tespiti, müdahale edilmesi ve önlenmesi daha karmaşık olabilir (Salter, 2017). Birden çok çocuğun mağdur olduğu durumlar, bu tür örgütlü istismarların daha derin etkilerini ortaya koyar (Finkelhor, 1986). İstismarın süresine ilişkin ise çoğunlukla (vakaların %67'sinde) bilgi verilmemiştir. Ardından en yüksek orana sahip grup, istismarın %20,6'sının tek seferde gerçekleştiği gruptur. %8,3'ünün ise bir yıl ve daha uzun sürede gerçekleştiği, %2,1'ini birden fazla kez gerçekleştiği ve %2'sinin 1-12 ay aralığında gerçekleştiği belirtilmiştir. Tek seferlik istismar vakaları bile mağdurda ciddi travmalara yol açabilirken, uzun süreli istismar, mağdurun gelişiminde kalıcı hasarlara neden olabilir. Uzun süreli vakalarda mağdurlar, istismarın bir parçası haline gelebilir ve bu durumu normalleştirebilir, bu da istismarın tespit edilmesini ve sonlandırılmasını daha zor hale getirir (Sidebotham & Heron, 2006).

İncelenen haber metinlerinde çocuğa yönelik cinsel istismarın ihbar edilmesinde farklı kişilerin ve grupların kritik roller oynadığı gösterilmektedir. Mağdurların kendi ihbarları (%33,5'i) önemli bir oranda yer alsa da 1. derece yakınların da (%22,5'i) etkin rol üstlendiği dikkat çekmektedir. Bunun yanında akrabalar (%1,2'si), komşular-tanıklar (%15,2'si) ve sağlık çalışanları (%8,9'u) da cinsel istismar vakalarının ortaya çıkmasını sağladıkları görülmektedir. Gazetede cinsel istismar haberlerinin %1,1'i ölüm nedeniyle saptanırken haberlerin %17,6'sında ihbar eden kişi belirtilmemiştir. Sidebotham ve Heron (2006) istismarın fark edilmediği veya ihbar edilmediği durumlarda ölüm sonrası yapılan incelemelerle tespit edilme durumunun söz konusu olabileceğini ifade etmektedir. Sezer ve Gürsoy'un (2022) Sabah dâhil on ulusal gazeteyi kapsayan içerik çözümlemesi, özel gereksinimli çocuklara ilişkin fiziksel şiddet olaylarının %54,3'ünün (n = 19) üçüncü kişilerce yapılan bildirimlerle ortaya çıktığını göstermiştir. Cinsel istismarın raporlanma dinamiği ise yaşa bağlı olarak değişmektedir: Küçük yaştaki mağdurlar yaşadıklarını çoğunlukla yetişkinlere aktarırken, ergenler olayı akranlarına ifşa etme eğilimindedir (Palmer, Brown, Rae-Grant & Loughlin, 1999; Tang, 2002). Bu bulgular, istismar vakalarının su yüzüne çıkmasında etkin rol üstlenen kişilerin, mağdurun yaş grubuna göre farklılaşabildiğini ortaya koymaktadır.

Araştırma sonucunda, çocuğa yönelik cinsel istismar vakalarında yargı süreçlerinin genellikle tutukluluk (%72,7) ve ceza onama (%10,3) ile sonuçlandığını, ancak bazı vakalarda istismarcıların serbest bırakıldığını (%6,2) veya gözaltında tutulduğunu (%6,4) göstermektedir. 2023 yılına ait verilere göre, çocukların cinsel istismar iddiasıyla açılan 14.184 dosyada kovuşturmayaya yer olmadığına karar verilmiş, 14.299 dosya kamu davasına dönüştürülmüştür. 14.919 dosyada ise mahkeme süreci tamamlanmış ve 6.656 mahkumiyet kararı verilmiştir (Euronews Türkçe, 2024). Söz konusu resmi istatistiklerde belirtilen 14.184 dosyada kovuşturmayaya yer olmadığına kararı, suçun caydırıcılığı bağlamında kuşku uyandırmaktadır. Araştırmalar, özellikle çocuk istismarı gibi yüksek toplumsal duyarlılık içeren suçlarda verilen cezaların caydırıcılık düzeyinin, adaletin hızlı ve tutarlı biçimde uygulanmasına bağlı olduğunu göstermektedir (Çetin, 2021; Tyler & Huo, 2002). Cezaların caydırıcı olabilmesi için yalnızca yasal düzenlemelerin varlığı değil, bu düzenlemelerin etkili biçimde uygulanması da önemlidir (Akyüz, 2019). Failin serbest bırakıldığı durumlar, hem mağdur ve ailesinde "adalet sağlanmadı" duygusunu pekiştirerek ikincil mağduriyete yol açmakta, hem de toplum genelinde benzer eylemlere karşı caydırıcılık algısını zayıflatmaktadır. Bu durum yargı süreçlerinin etkililiğini, adaletin sağlanması ve toplumun korunması açısından büyük önem taşıdığını göstermektedir.

Son olarak, toplumun cinsel istismar konusunda farkındalığını artıracak eğitim programları ve kampanyalar tasarlanarak bu programların etkilerini ölçen araştırmalarla etkinlikleri değerlendirilebilir. Bu araştırmalar, çocuğa yönelik cinsel istismarın önlenmesi, mağdurların korunması ve suçluların adalet önüne çıkarılması konularında daha kapsamlı ve etkili çözümler geliştirilmesine katkı sağlayabilir.

Sosyal hizmet uzmanları, çocuğa yönelik cinsel istismarın önlenmesi, mağdur çocukların desteklenmesi ve toplumsal farkındalığın artırılması süreçlerinde kilit aktörlerdir. Bu bağlamda

sosyal hizmet uzmanlarının, eğitim kurumlarında, sağlık sisteminde, adli mekanizmalarda ve yerel yönetimlerde aktif rol alarak hem bireysel hem de sistem düzeyinde müdahale geliştirmeleri gerekmektedir. Özellikle çocuk izlem merkezlerinde (ÇİM) multidisipliner ekiplerde yer alarak, mağdur çocukların travma sonrası desteklenmesinde önemli sorumluluklar üstlenmektedir. Kriz müdahale modelleri, travma odaklı bilişsel davranışçı terapi programları ve aile temelli sosyal hizmet müdahaleleri, istismar sonrası iyileşme sürecinde etkili yöntemler olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca ulusal düzeyde çocukların korunmasına yönelik politika önerileri kapsamında, medya organlarının çocuk istismarı haberlerini çocuk hakları ve mahremiyet ilkelerine uygun biçimde sunmalarını güvence altına almak için somut denetim ve yaptırım mekanizmalarının yapılandırılması önerilmektedir. Bu kapsamda örneğin; RTÜK ile basın alanındaki ilgili meslek örgütleri/kurulların koordinasyonunda çocuk odaklı yayıncılık standartları oluşturulması, haber içeriklerinde kimlik tespitine yol açabilecek tüm öğelerin (isim, yüz, okul/mahalle bilgisi, aile bilgileri, görsel-işitsel ipuçları) zorunlu anonimleştirilmesine yönelik kontrol listesi ve ön yayın denetimi süreçlerinin işletilmesi, ihlaller için hızlı şikâyet hattı ve bağımsız etik inceleme komitesi kurulması, ihlalin niteliğine göre kademeli yaptırımların (düzeltme/tekzip, erişim kısıtlaması, idari yaptırım, akreditasyon/ilan desteği koşulları) uygulanması ve kurumların yılda en az bir kez şeffaf uyum raporu yayımlaması somut araçlar olarak tasarlanabilir. Buna paralel olarak, sosyal hizmet eğitiminde çocuk koruma, travma bilgili yaklaşım, adli süreçler ve medya-okuryazarlığı bileşenlerinin güçlendirilmesi; ayrıca çocuk koruma sistemlerinin yerelde erişilebilirliğini artırmak amacıyla ÇİM'ler ve yerel sosyal hizmet birimleriyle entegre, tek kapıdan hizmet veren başvuru noktaları, mobil ekipler ve 7/24 yönlendirme hatları gibi uygulamaların yaygınlaştırılması önerilmektedir.

ARAŞTIRMAYA İLİŞKİN ETİK BİLGİLER

Çalışma yalnızca kamusal olarak erişilebilir haber metinlerini kullandığından insan katılımcı içermemektedir. Bu nedenle etik kurul onayı gerektirmemektedir. Haberlerde yer alan şahıs adları, yer isimleri ve dosya numaraları analiz dosyalarında yer almamaktadır. Çalışmada kişisel verilerin korunmasına (KVKK 6698) aykırı herhangi bir işlem yapılmamıştır.

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

ÇATIŞMA BEYANI

Bu çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

EXTENDED ABSTRACT

The World Health Organization (2020) defines child sexual abuse as a child's participation in or exposure to sexual acts that exceed their developmental capacity and occur beyond their ability to give conscious consent. This form of abuse occurs across age groups, socioeconomic contexts, and cultures and may co-occur with physical and emotional violence, leaving long-term adverse effects on children's cognitive, emotional, and social development (Johnson, 2004; Lalor & McElvaney, 2010; Owayolu, Uçan, & Serindağ, 2007; Radford, Allnock, & Hynes, 2015; Raws, 2019). Previous research indicates that a substantial proportion of cases occur within the family or the child's immediate environment, that risk factors are linked to broader social structures, and that digital environments can amplify exposure and vulnerability (Finkelhor, 1984; Leventhal, 1998; Wolak et al., 2008). In Turkey, there remains a continued need for detailed and data-based examinations of child sexual abuse; such work can inform prevention–protection–response policies and contribute to public awareness (Kaya Kılıç & Tekin, 2018; Koç, Koçtürk, & Zencir, 2023). Accordingly, this study aimed to develop a news-based quantitative profile of child sexual abuse cases and provide an empirical foundation for policy and practice discussions.

The study employed a directed content analysis design and examined newspaper documents through document analysis, combining deductive categories derived from the literature with data-driven refinements developed during pilot coding (Hsieh & Shannon, 2005; Schreier, 2014). Because statistical representativeness was not the objective, purposive sampling was adopted (Patton, 2002). The study focused on the period between 2016 and 2021 and used the digital archive of Sabah, a national newspaper selected for its wide circulation and to minimize duplication resulting from the extensive syndication of agency news across different media outlets. A two-stage search strategy was employed within the archive. First, the keyword *istismar* ("abuse") was used, and subsequently the search was refined by adding the term *çocuk* ("child"). Irrelevant items were excluded from the dataset. Ultimately, 564 newspaper articles reporting sexual abuse cases involving children aged 0 to 18 years were included in the analysis.

Data were collected using a "Child Abuse News Form" developed by the research team. The form codes each report within a standardized twelve-indicator framework: (1) publication date; (2) province where the incident occurred; (3) subtype of abuse; (4–5) perpetrator age and sex; (6–7) victim age and sex; (8) perpetrator–victim relationship; (9) setting/location of the incident; (10) duration/repetition of abuse; (11) disclosure/reporting source (e.g., parent, teacher, peer, health personnel); and (12) reported stages and final decision of the judicial process concerning the perpetrator. Each news item was independently coded and categorized by two researchers using a standardized codebook. Inter-coder reliability was calculated using the Miles and Huberman approach and demonstrated a very high level of agreement (99%). To enhance transparency and comparability, the coded data were transformed into quantitative variables and analyzed descriptively in SPSS using frequencies and percentages.

The findings indicate that the media visibility of child sexual abuse fluctuated throughout the six-year period. News coverage peaked in 2018 (24.3%) and was second highest in 2016 (23.9%), whereas the lowest proportions were observed in 2020 and 2021 (7.8% each). should be interpreted as changes in media visibility rather than direct indicators of incidence. The decline during 2020–2021 may reflect broader pandemic-related changes in news agendas, reporting practices, institutional detection mechanisms, and the public visibility of cases. Regarding perpetrators, the largest reported age share was 40–60 years (23%), followed by 19–29 years (16%), 30–39 (13.5%), 61+ (9.9%), and ≤ 18 (5.3%); however, perpetrator age was not specified in nearly one-third of reports (32.3%). Perpetrators were overwhelmingly male (98%), with female perpetrators rarely reported (0.4%), indicating a strongly gendered pattern in reported cases.

Victim characteristics also demonstrated clear patterns. Most victims were aged 13–18 (58.2%), followed by 7–12 (26.2%) and 0–6 (7.8%); victim age was not specified in 7.8% of reports. Victims were predominantly girls (97%), with boys appearing infrequently (2.1%), suggesting either lower visibility and/or stronger disclosure barriers for male victimization in news reporting. Regarding perpetrator–victim relationships, acquaintances and neighbors represented the largest category (26.6%), followed by strangers (22%), relatives (10.6%), teachers/school staff (7.3%), and first-degree family members (3.9%). In 29.4% of cases, this information was not specified. Taken together, these distributions underscore that a substantial portion of reported cases involve perpetrators known to the child, reinforcing the importance of prevention and detection strategies that extend beyond “stranger danger” framings. Most reports described a single perpetrator (93.3%) and a single victim (86%), though multi-victim (14%) and multi-perpetrator (6.7%) cases were also present and warrant attention due to the potential for broader harm and systemic risk indicators.

The home was the most frequently reported setting (28.6%), followed by outdoor locations (14.7%) and other enclosed spaces (9.9%). Additional settings included schools (6.2%), workplaces (5.3%), social networking environments (2.8%), public transportation (0.4%), and multiple settings (4.4%). However, setting information was absent in 27.7% of reports, and information on duration was missing in 67% of cases. These substantial reporting gaps limit public understanding of whether abuse incidents were isolated events or prolonged and repetitive experiences. When duration was specified, single-incident abuse was most common (20.6%), followed by abuse lasting one year or longer (8.3%), repeated incidents (2.1%), and abuse lasting between one and 12 months (2%). Sources of disclosure highlighted the important role of victims themselves (33.5%), first-degree relatives (22.5%), neighbors, acquaintances, or witnesses (15.2%), and healthcare professionals (8.9%). In 1.1% of cases, abuse was discovered following the child’s death, while the source of disclosure was unspecified in 17.6% of reports. Judicial reporting indicated that most perpetrators were reported as being held in pretrial detention (72.7%) or having received confirmed prison sentences (10.3%). Some reports indicated release (6.2%) or detention

proceedings (6.4%), whereas judicial information was absent in 3.5% of cases. In 0.9% of cases, perpetrators were reported as deceased.

The findings highlight the need for evidence-based prevention strategies, including educational programs and public awareness campaigns whose effectiveness should be systematically evaluated through research. Social workers occupy a critical position within educational institutions, child protection systems, and judicial mechanisms, where they can support both individual case management and interinstitutional coordination. Multidisciplinary teams, particularly in Child Monitoring Centers (ÇİM), should strengthen crisis-intervention capacity and ensure access to trauma-focused interventions and family-based approaches. At the same time, stronger accountability mechanisms are needed to promote ethical media reporting on child sexual abuse. These measures should include the establishment of child rights-based reporting standards, the implementation of anonymization protocols, accessible complaint mechanisms, independent ethical oversight, and proportionate sanctions for violations. Finally, child protection content should be further integrated into social service curricula, and child protection systems should be expanded, made more accessible, and sustained at the local level. Such efforts may help reduce barriers to disclosure while improving timely protection, intervention, and long-term recovery for affected children.

KAYNAKÇA

- Akyüz, E. (2019). *Cinsel suçlarda cezaların caydırıcılık etkisi ve toplumsal algı*. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 68(2), 451–472.
- Alver, F. (2011). *Medya metinlerinde tekrar üretim ve haber ajanslarının etkisi*. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 41(2), 63–78.
- Barbaree, H. E. (2005). Sexual abuse: A journal of research and treatment. *Journal of Interpersonal Violence*, 20(4), 367-371.
- Boakye, K. E., Asare-Doku, W., Deliege, A., Bansal, A., & Khan, M. R. (2025). Context and disclosure of female child sexual abuse: analysis of victims case reports in Ghana. *Children and Youth Services Review*, 108601.
- Child Reach International Organization. (2014). The importance of early childhood development. Child Reach: <https://www.childreach.org.uk/sites/default/files/imce/The-importance-of-EarlyChildhood-Development>
- Cohen, S., & Young, J. (1981). The manufacture of news; social problems, deviance and the mass media. Revised edition, London, Constable
- Çetin, H. (2021). *Cinsel istismar suçlarında ceza adalet sistemi ve mağdur algısı*. Adalet Dergisi, 15(3), 87–102.
- Deblinger, E., Mannarino, A. P., Cohen, J. A., & Runyon, M. K. (2017). *Child sexual abuse: A*

primer for treating children, adolescents, and their nonoffending parents. Oxford University Press.

Dokgöz, H., & Kar, H. (2017). Çocukta cinsel istismar. *Türkiye Klinikleri Çocuk Psikiyatrisi Özel Dergisi*, 3(3), 169-174.

Euronews Türkçe. (2024, 9 Eylül). *Çocukların cinsel istismarı hakkında 2023'te 40.000'den fazla dosya açıldı.*

Feiring, C., Taska, L., & Lewis, M. (1999). Age and gender differences in children's and adolescents' adaptation to sexual abuse. *Child Abuse & Neglect*, 23(2), 115-128.

Finkelhor, D. (1984). *Child sexual abuse: New theory and research.* Free Press.

Finkelhor, D. (1986). *A sourcebook on child sexual abuse.* Sage Publications.

Finkelhor, D. (1994). The international epidemiology of child sexual abuse. *Child Abuse & Neglect*, 18(5), 409-417.

Finkelhor, D. (2018). Child sexual abuse: Challenges and opportunities. *Journal of Child Sexual Abuse*, 27(1), 1-4.

Garbarino, J., & Gilliam, G. (1980). *Understanding abusive families.* Lexington, MA: Lexington Books

Greer, C., & McLaughlin, E. (2017). News power, crime and media justice. *The Oxford handbook of criminology*, 6, 260-283.

Guastaferro, K., & Shipe, S. L. (2023). Child maltreatment types by age: Implications for prevention. *International journal of environmental research and public health*, 21(1), 20.

Herbst, M. (2024). *The State of the World's Children 2024: The Future of Childhood in a Changing World.* UNICEF.

Herrenkohl, T. I., Hong, S., Klika, J. B., Herrenkohl, R. C., & Russo, M. J. (2013). Developmental impacts of child abuse and neglect related to adult mental health, substance use, and physical health. *Journal of Family Violence*, 28(2), 191-199. <https://doi.org/10.1007/s10896-012-9474-9>

Hsieh, H. F., & Shannon, S. E. (2005). Three approaches to qualitative content analysis. *Qualitative Health Research*, 15(9), 1277-1288. <https://doi.org/10.1177/1049732305276687>

Işıklı, B. (2008). *Çocuk istismarının toplumsal boyutu.* 6.Sokakta Çalışan ve Yaşayan Çocuklar Sempozyumu Kitabı:156-63. Diyarbakır Valiliği.

Jenkins, P. (2017). Reporting child sexual abuse in the media: The effects on public perception and legal outcomes. *Journal of Media Ethics*, 32(2), 123-136.

- Jenny, C. (2010). *Child abuse and neglect e-book: Diagnosis, treatment and evidence-expert consult*. Elsevier Health Sciences.
- Johnson, C. F. (2004). Child sexual abuse. *The Lancet*, 364, 462-470.
- Karataş, T. (2019). Türkiye’de çocuk hakları ve cinsel istismar. *Toplum ve Hukuk Dergisi*, 5(2), 45-56.
- Kaukinen, C. (2020). When stay-at-home orders leave victims of domestic violence at home: A call for action against an increase in intimate partner violence. *Journal of Criminal Justice*, 68, 1017-1023.
- Kaya Kılıç, A., & Tekin, H. H. (2018). Tıbbi sosyal hizmet birimine bildirilen çocuk ihmal ve istismar vakalarının retrospektif incelenmesi.
- Kaytez, N., Yüceliğit, S., & Kadan, G. (2018). Çocuğa yönelik istismar ve çözüm önerileri. *Avrasya Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(1), 18-24.
- Kızılırmak, B., Memiş, E., & Toksöz, G. (2022). Turkey’s gender equality performance from 2000 to 2019: A rights-based analysis via undp human development and gender development indices. *CEİD Association for Gender Equality & UNDP Turkey*, 1-92.
- Koç, M. (2004). Gelişim psikolojisi açısından ergenlik dönemi ve genel özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(17), 231-238.
- Koç, M., Koçtürk, N., & Zencir, T. (2023). Prevalence of the child sexual abuse in Turkey: A scoping review. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 34(1), 209-226.
- Krippendorff, K. (2019). *Content analysis: An introduction to its methodology* (4th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Lalor, K., & McElvaney, R. (2010). *Overview of the nature and extent of child sexual abuse in Europe*. In Council of Europe, *Protecting children from sexual violence –a comprehensive approach*.
https://www.researchgate.net/publication/254583895_Overview_of_the_Nature_and_Extent_of_Child_Sexual_Abuse_in_Europe
- Latiff, M. A., Fang, L., Goh, D. A., & Tan, L. J. (2024). A systematic review of factors associated with disclosure of child sexual abuse. *Child Abuse & Neglect*, 147, 106564.
- Leclerc, B., Smallbone, S., & Wortley, R. (2011). Prevention nearby: The influence of the immediate social environment on child sexual abuse. *Crime Prevention Studies*, 24, 99-121.
- Leventhal, J. M. (1998). Epidemiology of sexual abuse of children: Old problems, new directions. *Child Abuse & Neglect*, 22(6), 481-491.
- Leventhal, J. M. (2013). Clinical report: The evaluation of sexual abuse in children. *Pediatrics*, 132(2), 558-567.

- Miles, M., & Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Second edition. Sage Publications, Thousand Oaks, CA
- National Institute of Justice. (2007). *Commercial sexual exploitation of children: What do we know and what do we do about it?* (Publication NCJ 215733). US Department of Justice. Office of Justice Programs.
- Neuendorf, K. A. (2017). *The content analysis guidebook*. Sage.
- Oksal, H., Büber, Ö., Alnak, A., & Kara, H. Z. (2023). Impact of Covid-19 quarantine on child sexual abuse: Experience of child advocacy center. *Journal of Istanbul Faculty of Medicine*, 86(2), 159-165.
- Oktay, A. (2000). *Yaşamın sihirli yılları*, 2. Baskı. Şahinkaya Matbaası
- Oral, R., Can, D., Kaplan, S., Polat, S., Ates, N., Cetin, G., ... & Tiras, B. (2001). Child abuse in Turkey: an experience in overcoming denial and a description of 50 cases. *Child Abuse Negl.* 25(2), 279-290.
- Ovayolu, N., Uçan, G., & Serindağ, S. (2007). Çocuklarda cinsel istismar ve etkileri. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 2(4). 13-22.
- Özdemir, E. (2020). *Haber ajanslarından alınan içeriklerin gazetelerdeki tekrar üretimi: Türkiye örneği*. Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 7(3), 114–132.
- Palmer, S. E., Brown, R. A., Rae-Grant, N. I., & Loughlin, M. J. (1999). Responding to children's disclosure of familial abuse: What survivors tell us. *Child Welfare*, 78(2), 259.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research & evaluation methods*. SAGE Publications.
- Pereda, N., Guilera, G., Forns, M., & Gómez-Benito, J. (2009). The prevalence of child sexual abuse in community and student samples: A meta-analysis. *Clinical Psychology Review*, 29(4), 328–338.
- Polat, O. (2000). İstanbul ve Türkiye genelinde güç koşullardaki çocuklar açısından çocuk haklarının durumu. 1. İstanbul Çocuk Kurultayı Bildiriler Kitabı. İstanbul, Umud Matbaası.
- Radford, L., Allnock, D., & Hynes, P. (2015). Preventing and responding to child sexual abuse and exploitation evidence review. <https://www.unicef.org/media/84081/file/Preventing-Responding-to-Child-Sexual-Abuse-Exploitation-EvidenceReview.pdf>
- Raws, P. (2019). Adolescent neglect: messages from research for policy and practice. *Child Abuse Review*, 28, 240-247.
- Salter, M. (2017). *Organized sexual abuse*. Routledge.
- Schreier, M. (2014). Qualitative content analysis. In U. Flick (Ed.), *The handbook of qualitative data analysis* (pp. 170-183). Sage.

- Seto, M. C. (2008). *Pedophilia and sexual offending against children: Theory, assessment, and intervention*. American Psychological Association.
- Sezer, F., & Gürsoy, F. (2022). Türkiye’de yayınlanan gazetelerde yer alan özel gereksinimli çocuklara yönelik istismar haberlerinin analizi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(81), 442-458.
- Shakeshaft, C. (2004). *Educator sexual misconduct: A synthesis of existing literature*. US Department of Education.
- Shenton, A. K. (2004). Strategies for ensuring trustworthiness in qualitative research projects. *Education for Information*, 22(2), 63-75. <https://doi.org/10.3233/EFI-2004-22201>
- Sicher, P., Lewis, O., Sargent, J., Chaffin, M., Friedrich, W. N., Cunningham, N., ... & Villani, V. S. (2000). Developing child abuse prevention, identification, and treatment systems in Eastern Europe. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 39(5), 660-667.
- Sidebotham, P., & Heron, J. (2006). Child maltreatment in the "Children of the Nineties": The role of the child and family factors. *Child Abuse & Neglect*, 30(5), 497-522.
- Smallbone, S., Marshall, W. L., & Wortley, R. (2008). *Preventing child sexual abuse: Evidence, policy and practice*. Routledge.
- Taner, Y., & Gökler, B. (2004). Çocuk istismarı ve ihmali: Psikiyatrik yönleri. *Acta Medica*, 35(2), 82-86.
- Tang, C. S. K. (2002). Childhood experience of sexual abuse among Hong Kong Chinese college students. *Child Abuse & Neglect*, 26(1), 23-37.
- Tıraşçı, Y., & Gören, S. (2007). Çocuk istismarı ve ihmali. *Dicle Tıp Dergisi*, 34(1), 70-74.
- Tyler, T. R., & Huo, Y. J. (2002). *Trust in the law: Encouraging public cooperation with the police and courts*. Russell Sage Foundation.
- Townsend, C., & Rheingold, A.A., (2013). *Estimating a child sexual abuse prevalence rate for practitioners: studies*. Charleston, S.C., Darkness to Light. Retrieved from www.D2L.org.
- TR Dizin. (2023). TR Dizin etik kurallar ve işleyiş esasları. <http://www.trdizin.gov.tr/about#ethics>
- UNICEF (2004). Çocuk haklarına dair sözleşme, <https://www.unicef.org/turkiye/%C3%A7ocuk-haklar%C4%B1na-dair-s%C3%B6zle%C5%9Fme>
- UNICEF (2020). COVID-19: Protecting Children from Violence, Abuse and Neglect in the Home. <https://www.unicef.org/media/68711/file/COVID-19-Protecting-children-from-violence-abuse-and-neglect-in-home-2020.pdf>
- Virat, S. (2023). Child Rights in the Digital Environment. *Issue 1 Indian JL & Legal Rsch.*, 5, 1.
- WeProtect Global Alliance. (2023). *Global Threat Assessment 2023: Child sexual exploitation and*

abuse online. London: WeProtect.

- Wolak, J., Finkelhor, D., Mitchell, K. J., & Ybarra, M. L. (2008). Online "predators" and their victims. *American Psychologist*, 63(2), 111-128.
- World Health Organization. (1999). Report of the consultation on child abuse prevention, 29-31 March 1999, WHO, Geneva.
- World Health Organization. (2020). Child maltreatment. Retrieved from <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/child-maltreatment>
- Wurtele, S. K. (2009). Preventing sexual abuse of children in the twenty-first century: Preparing for challenges and opportunities. *Journal of Child Sexual Abuse*, 18(1), 1-18.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yurdakök, K. (2010). Çocuk istismar ve ihmali, tanım ve risk faktörleri. *Katkı Pediatri Dergisi*, 32(5), 537-546.
- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı. (2020). Bilimsel araştırma ve yayın etiği yönergesi. https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yonetmelikler/bilimsel_arastirma_yayin_etigi_yonergesi.pdf